

DOLENJSKE NOVICE

... Dolenjske Novice izhajajo vsak drugi četrtek: ako je ta dan praznik, dan poprej.

Cena jim je za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 16—K, za Ameriko 18—K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

Vse dopise, naročnino in oznanila sprejema tiskarna J. Kraječ nasl.

Kanonična vizitacija in birmovanje v novomeškem dekanatu.

Prezvzišeni g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič pride na kanonično vizitacijo in birmovanje v novomeško dekanijo dne 6. septembra t. l.

V soboto 6. septembra prihod prevzvišenega v Novo mesto z dopoldanskim vlakom iz Ljubljane ob 11. uri. Po sprejemu blagoslov z Najsvetejšim v cerkvi in nato sprašanje birmancev v šolskih prostorih.

V nedeljo 7. septembra ob 9. uri slovesen vhod v cerkev, sv. maša, pridiga in sv. birma. Popoldne odhod prevzvišenega okoli 15. (3) ure v Mirno peč, kjer bo prihodnji dan samo vizitacija.

Potem bodo pa birme v sledečem redu: V sredo 10. septembra v Prečini, v četrtek 11. septembra v Podgradu, v petek 12. septembra v Stopičah, v nedeljo 14. septembra v Šmihelu, v ponedeljek 15. sept. v Brusnicah, v torek 15. sept. v Beli cerkvi, v sredo 17. sept. v Šmarjeti, v četrtek 18. septembra v Šempetru, v petek 19. septembra v Vavti vasi, v nedeljo 21. septembra v Toplicah, v ponedeljek 22. septembra v Poljanicah, v torek 23. septembra v Črmošnjicah in v četrtek 25. septembra v Soteski.

Svojemu višjemu pastirju kličemo ob njegovem prihodu:

Pozdrav presrčen, tihovdan
kipi pred Vas iz src otrok,
ki mesece že hrepene
po blagoslovu Vaših rok.

Za nje, najmlajše, ste prišli,
da v veri bil močan bi vsak,
da se izkaže v težkih dneh
vsak srčen Kristusov junak.

Strankarstvo v Jugoslaviji.

II.

A.) našo Slovensko Ljudsko Stranko. O tej pa piše omenjeni članek doslovno: „Mnogi je od vas (hrvatskih) seljaka bio za vreme rata kao vojnik u Kranjskoj i čudi se, kako tamo narod za-

dovoljno živi, kako je sve čisto i uredno, narod pobožan i prosvjetljen. To je iz njih naredila njihova pučka stranka, koju oni zovu ljudska stranka. Vodja je toj stranci bio dr. Krek, a sada je dr. Korošec. Oni so narodu podigli škole, seljačke zadruge i kase, seljačke dućane (prodajalne) i prosvjetna društva. Još smo prije rata (vojske) zalazili u Kranjsku mi katolički djaci i mladi kapelani i učili se, kako treba za narod raditi i narod poštivati. Mi smo vidjeli, da je jedino pučka stranka prava seljačka stranka, koja hoće pravo svakom čovjeku, a gotovo onomu, koji strada. Pučka stranka hoće, da se poštuje svaka vjera, da Hrvat ima jednaka prava kao Srbin i Slovenec, da ne vladaju bogataši i lihvari (oderuhi), nego narod preko svojih zastupnika. Zato smo mi sinovi seljačkih roditelja stupili u tu pučku stranku i po njejoj hoćemo da usrećimo sav naš narod. Mi znamo, da nije dosta samo za izbora govoriti narodu, nego da ga treba uvijek učiti i na dobro putiti.“

Kakor znano, se je ta naša stranka razširila v „Jugoslovan. Ljudsko Stranko“. In Seljačke Novine potrjujejo, da je „uz braća Slovence stupilo već mnogo seljaka iz Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine, Dalmacije, Medjumurja, Bačke i Banata.“ Poklic te stranke je posebno upeljati v politiko smer pravice. To misel razborito razpravljajo „Seljačke Novine“ br. 31 v članku: „Politika Pravde“, iz katerega se odsvitajo tudi sedanje razmere okrog centralne vlade.

Tu politiku pravde unosi u našu državu Pučka Stranka (Seljačka Demokracija), koja je tom politikom već ostvarila blagostanje slovenskog seljaštva, a i u našim se stranama već lijepo pokazala na pravednom djelu. Vodja te stranke dr. Korošec, koji se za vrijeme rata u Beču zauzimao za nepravedno proganjene bosanske i srijemske Srbe, danas se sa svojim ljudima najviše zauzima za proganjene bosanske i srijemske Hrvate. Isti dr. Korošec je onaj, koji je dao pozatvariti već svu silu bačkih, srbijanskih, bosanskih i drugih lihvara i švercera, koji su najviše krivi sedanjoj nestašici i skupoći. Zbog te bezobzirne pravednosti hvale dra Korošca i mnoge novine, a jedan mi je trgovac u Beogradu rekao, da je od svih ministarstva

najbolje i najpoštenije ministarstvo ishrane, koje vodi ministar dr. Korošec, jer tu nema protekcije ni podmićivanja, nego se postupa pravedno prema svakom, bio ovaj ili onaj. Ističem, da taj trgovac, što mi je to rekao, nije nipošto znao, da sam ja politički pristaša Korošćeve Pučke Stranke, pa nije imao razloga, da ga baš preda mnom hvali. Pripominjem još i to, da je taj isti trgovac htio nešto da isposluje kod ministarstva trgovine, ali su mu tamo odmah rekli, da će uspjeti samo onda, ako ima čime da podmiti gospodu činovnike, preko kojih mora stvar da se riješi, prije nego dodje do ministra. Beogradani vele, da je ovakovo podmićivanje gotovo u svim ministarstvima na dnevnom redu. Uz podmićivanje igra najveću ulogu još i protekcija. Osim onih, kojih imadu čime da podmićuju, mogu nešto da postignu redovito samo još prijatelji, znanci i pristaše kojekake velike gospode, a drugi obično ni pod koju cijenu. Znamo na primjer, kako je socijalistički bivši ministar Korać u Sidu i šidskoj okolici dijelijo zemlju. Razgovarao sam o tom s jednim šidskim siromašnim seljakom pa mi je rekao otprilike ovo: „Meni koji nemam zemlje nisu ništa dali, nego su dali samo onima, koji su i prije imali, da sada imadu više. I to dobili su zemlje samo prijatelji i pristaše Koraćevi.“ Ovako se i drugdje radi, pa kao što je Korać moro da zbog toga ode, tako će morati da padne sva ta politika nepravde, protekcije i podmićivanja. Kad sam nedavno u Beogradu govorio s ministrom drom. Korošcem, zanimao se on najviše za to, da li imade u našem kraju mnogo takove prijave protekcije i podmićivanja, pa mi je rekao nekako ovo: „To podmićivanje činovnika, željezničara i drugih javnih službenika najveći je izvor zla i nezadovoljstva u državi, zato moramo sve sile upregnuti, da se te nepravde iskorijene, pa da pravednost i poštenje što prije zavlada u našem javnom životu.“

B.) Že zgoraj smo omenjali Jugoslavensko demokratsko stranko, katere veja je na Slovenskem „Jugoslovenska demokratska stranka“, ki si je prejšnje ime „narodno-napredna stranka“ spremenila še-le po ujedinenju, a v bistvu je ostala še ista stara liberalna stranka pred desetletji. Ima le naslov demokracije,

a v istini deluje v smislu „buržoazije“. Kakor na Hrvatskem, skuša i ona pridobivati pristašev med kmečkim ljudstvom in to pod znakom: neodvisna kmečka stranka ali jugoslovenska kmetijska zveza, dobro vedoč, da njej bolj rožice cveto, kolikor bolj se razcepi kmečko ljudstvo. — Isto pa namerava tudi

C.) Socijalno-demokratska stranka pod vodstvom Antona Kristana, ki je v Sloveniji prišla do ugleda še-le, ko je S. L. S. ob ujedinenju odstopila svojo moč obema prej imenovanima strankama, ki jej pa zdaj vračujeta z nerivalnostjo.

Zavrelka.

Meseca avgusta se pojavlja pri nas rada pri vinu zavrelka. Ta čas doseže namreč toplota v kletih najvišjo višino in ta zelo vpliva na razvoj glivic in bakterij v vinu. Ako najdejo bakterije, ki povzročajo zavrelko, za svoj razvoj potrebnih pogojev, se hitro razvijejo in vino pokvarijo. Poleg visoke toplote rabijo zavrelko povzročujoče bakterije zlasti beljakovine, da se zamorejo razviti in razmnožiti. Veliko množino beljakovin vsebujejo pa drože in kaleži v vinu.

Če leži vino na drožeh ali na kaležu, se pričenejo škodljive bakterije razvijati najprvo v teh, vino se skali, pričene šumeti in v kratkem času je popolnoma pokvarjeno.

Da se v naših krajih pojavlja zavrelka veliko bolj pogostoma kot v severnih, naprednejših vinskih pokrajinah, temu je v prvi vrsti iskati vzrok v naših slabih vinskih kletih in v slabem ravnanju z vinom, zlasti pa v tem, da se vino o pravem času ne pretaka.

Naše zidanice so po večini jako slabe kleti. To niso kleti, ampak shrambe kamre. Dobra klet mora po leti in po zimski imeti enako toploto, ali pa vsaj približno enako, to je 10° do 12° R. Tako toploto imajo pa le podzemeljske kleti. V njej se vino pravilno razvija. Naše zidanice dosežejo pa po leti tudi 16° do 20° R, po zimski pa ne redko samo 2° do 4° R toplote ali pa celo točko mraza. To so slabe, nadzemeljske kleti. Da se pri taki toploti ne more vino pravilno razvijati in da je podvrženo

Pater Sulpicij.

Spisal Milan Petrovič.

I.

Dober četr ure od Kostanjevice ob vznožju Gorjancev, sredi med drevjem, med visokimi topoli in temnimi smrekami stoji stari samostan cistercijancev. Kot bi se hotel skriti pred zlobo sveta, kot bi hotel zabraniti vstop vsakemu, ki bi rušil sveti mir in tihoto, se je obdal z visokim zidom. Majhen potoček žubori ob zidu, visoke lilije sklanjajo svoje snežnobele glavice nad njim in premišljajo — — — Ali mar o vihrah in nevihtah, ki so razsajale in vršale okoli njih? Ali povprašujejo srebrne, neprestano v daljo hiteče valčke, kam se jim mudi tako naglo? Ali prosijo morda mater zemljo, naj jim vendar pove kaj o tem, kar se je vršilo za tem tajinstvenim zidovjem?

In zidovje — kot da se je v mislih samo vase pogreznilo. Morda v čase, ko so jih obiskovali kralji in cesarji, v čase, ko je ob večernih urah sonce s posled-

nimi žarki poljubljalo vrhove gorá, poslavljajoč se od zemlje, ko so mahoma oživel samostanski hodniki in koridorji, ko se je polnila cerkev pobožnih menihov, pojočih navdušen pozdrav in slavospev Brezmadežni? Ali v tiste žalosti in bolesti polne dneve in noči, ko so krog in krog samostana goreli kresovi, ko je poslušalo obupen plač bedne množice in divje krike?

Tiho stoje mračni zidovi in molčijo. Molči mati zemlja, le potok žubori prtajeno in skrivnostno ter se izgublja v daljo, košati hrasti na travniku pa šepetajo s tajinstvenim glasom —

*

Julija 1. 1782. Solnce se pomiče proti zenitu in lije svoje pekoče žarke na usahlo, izsušeno zemljo. Velike rujave lise, razpoke po travniških in polju, velo listje na drevju, povešene glavice rož po vrtih, skratka vse, vse hrepni samo po dežju. Solnce pa, ta mogočni svetlooki gospodar neba in zemlje, se smešlja in žari ter se blišči, kakor da se norčuje iz uboge, rumenkasto-rjavo postajajoče zemlje.

Tedaj je lezel po samostanskem vrtu ob palico oprt, stari, sivolasi, od teže let in prestanih težav sključeni p. Sulpicij. Počasni je stopal po stezicah od gredice do gredice. Sem ter tja si je obrisal pot, ki mu je lil raz zgubani obraz, in njegovi pepelnato sivi lasje so se bliščali v solncu. Od cvetlice do cvetlice je hodil, jih božal s prijaznimi pogledi in se pogovarjal z njimi. Kakor bi se hudoval nad uničujočim solncem, se je oziral proti kot steklo čistemu nebu, si zaslanjal oči ter zamahnil sem ter tja s palico po zraku. Pa mu je splaval pogled tja proti Gorjancem, tja k cerkvi M. B. dobrega sveta. Velika, širokovejnata lipa je stala tam in pod njo lična kapelica.

„O, kolikokrat sem posedal v Tvoji senci, ti mogočno, od davnih dedov zasajeno drevo! Kolikokrat sem poslušal tamkaj kot majhen dečko milo ptiče petje! Neštetokrat sem poslušal v hladu Tvojih vej tiho zvonjenje majhnega zvončka iz tega samostana! Kolikokrat sem poslušal tam svojo babico, ki mi je pripovedovala o turških napadih, o požarih in umorih.

Kje so dnevi, ko sem poslušal iz babičinih ust ono čudovito zgodbo, kako so nekoč v najhujši sili in stiski, ko je Turčin ropal po deželi, prinesli angelci iz nebes podobo Marijino med ljudi, ki so trepetali v molitvi krog kapelice pod lipo, in kako je hvaležni narod v zahvalo za rešitev sezidal cerkev in postavil v oltar to podobo! Kolikokrat sem zrl izpred cerkve na to zidovje! In tedaj se mi je zbudilo hrepenenje, služiti Devici, služiti Njej, ki je rešila naš rod —“

Razjasnilo se mu je lice ob teh spominih. A ko je zablil umirajočo zemljo, ko je začutil dušečo soparico; tedaj se mu je stemnil obraz in vzdihnil je:

„Glej Mati, petkrat po deset let je minilo, odkar Ti služim. Zapustil sem svet, premoženje, veselje in se zaprl v celico. Mati, ne zavrzi prošnje svojega nevrednega sina! Usliši njegovo molitev! Ne dopusti, da bi bilo uničeno to polje, ne daj, da bi bilo uničeno to ubogo in dobro ljudstvo. Prosi Gospoda, naj se usmili rumenega polja in prostranih travnikov, ne zaradi nas, grešnih ljudi, ampak zaradi

vsem najslabšim uplivom menjajoče se toploti, je umevno.

Žal, da se pri nas še pri napravi novih kleti prav nič ne gleda na strokovno mnenje veščakov v kletarstvu, ampak le na to, kar reče zidar. Žalostno je, da se še danes zidajo nove nadzemeljske vinske kleti. Na ta način ne bomo nikdar v kletarstvu prav napredovali.

Drug pogršek pa je, da se pri nas vedno najdejo vinogradniki, ki bodisi iz zanikarnosti ali pa celo iz budalostnega naziranja, da so drože ali kalež nekaj posebno žlahtnega in vinu koristnega, vina ne pretakajo čisto nič ali ne o pravem času.

Še-le ko se vino skali in začne šumeti, kar je prvi znak zavrelke, se predramijo. Potem jim ni nobeno delo in noben strošek odveč, žal pa, da se dostikrat ne da nič več pomagati in je vino že izgubljeno. Daljši povod zavrelki je večkrat tudi slaba posoda. Ako daš v slabo, od bakterij že okuženo posodo še tako dobrega vina, lahko se ti pokvari. Zato je treba ohranjati posodo snažno in zdravo. To se doseže le, ako sod po vporabi takoj dobro pomijemo in ko osahne, zažveplamo in zabijemo. Žveplanje je vsake tri mesece treba ponoviti. — Če sodov prav ne spravljamo, ne moremo nikdar pridelati dobrega in stanovitnega vina. Zato je nujno potreba, da se otresemo tudi dosedanje nemarnosti pri spravljanju sodov.

Kako se zdravi zavrelko? Zavrelko se ne da nikdar več popolnoma ozdraviti. To je najhujša vseh vinskih bolezni. Če se zavrelka hudo razvije, ni vino sploh za drugo, nego da se ga izlije. Še sod od zavrelke ni za rabo. Ako se ga temeljito ne osnaži in z veliko vodo in sodo ali soperom ne razkuži, se lahko prihodnje vino zopet v njem pokvari.

Zavrelko se da k večjemu le ustaviti, ako se jo namreč še o pravem trenutku zapazi.

Kakorhitro se vino skali, okus spremeni in prične šumeti, je to znamenje, da je zavrelka v prvem razvoju. Tedaj je treba hitro ravnati. Ako ni bilo vino že dlje kot en mesec pretočeno, treba ga je takoj pretočiti in pri tem močno zažveplati (na 100 l do 200 l po eno tenko ali pol debele trščice žvepla).

Ako pa je bilo vino še-le pred kratkem pretočeno, dodenemo mu po 5 g (1/2 deke) natrijevega bisulfita na vsak hektoliter, kar nadomesti žveplanje, ne da bi bilo treba vina pretakati.

Dalje dodenemo vinu v prvem in drugem slučaju takoj po 5 do 8 gramov tanina na hektoliter. Tanin razmešamo najprvo v škafu vina, ki ga na to pri-mešamo ostalemu vinu. Nato po preteku 4 do 6 dni vino sečistimo z želatino ali ga pa filtriramo, kar je še boljše.

Sod, v ktere ga čisto vino polnimo, pri tem zopet nekoliko malo zažveplamo. Ko je vino čisto, dodenemo mu, če je treba

nekaj močnega, a bolj kislega vina, ali pa 1 l finega špirta in 10 dk vinske kisline na vsak hektoliter.

Tako popravljeno vino je čim prej mogoče porabiti, ker ni sigurno, da o priliki ne prične vreti.

Popolnoma, to je za vselej, se da zavrelko ustaviti le s pomočjo pasteriziranja. Zato pa je treba posebne priprave, ki jo menda v celi vinorodni Kranjski sploh ni.

Kakor je videti, nas čaka še mnogo nalog, predno bomo povzdignili naše kletarstvo. Naj bi bili torej vinogradniki in vsi tisti, ki imajo opraviti z vinom, poduku bolj dostopni, zlasti naj se vdeležujejo strokovnih predavanj in tečajev in naj se otresejo vseh starokopitnih nazorov in navad. B. Skalicky.

Kmetijska strokovna izobrazba.

Pri vsakem podjetju je potrebno za uspešno delovanje, obratovanje korenitega znanja in temeljite strokovne izobrazbe. Kmetija, gospodarstvo je tudi podjetje. A kaj vidimo! Naše kmetijstvo ne dela in ne pridelava, kar bi moralo. Glavni vzrok tiči v tem, da se kmetijski poklic ne izvršuje racionelno vsled pomanjkanja strokovnega znanja. Razumljivo je, da ne moremo od nobenega zahtevati dela, ki ga ne razume. Tudi pri posestniku, kateremu manjkajo temeljni pojmi, ni pričakovati, da gospodarsko in v duhu časa kmetuje, da pridelava na svojem zemljišču toliko, kolikor bi na isti zemlji strokovno izobražen kmet pridelal. Strokovno nezadostno izobražen posestnik je pa v resnici le kmetijski delavec, ne pa poljedelec, gospodar. Pravi gospodar postane le, kedor si je pridobil dovolj strokovnega znanja, kateremu so znani temeljni pojmi kmetijstva in je dovolj spreten, da iste dejanske pravilno uporablja.

Kmetijska veda se naslanja na naravoslovje in narodno gospodarstvo. Le-te vede so zelo obsežne in vsestranske, tako, da ni pričakovati, da si jih kmetovalec samolastno in samovoljno prisvoji. Tudi ni sam v stanu to narediti, četudi ima na razpolago dobre knjige in strokovne liste. S slednjimi zamore svoje morebitno znanje le spopolniti. Treba je kmetu podati kmetijsko vedo v zaokroženi obliki, celoti, in na tej podlagi bode lahko in uspešno deloval. To podlago mu daje edinole kmetijski strokovni poduk!

Potrebo strokovnega poduka so že zdavnaj spoznali. Ustanovile so se raznovrstne kmetijske šole; bolj izobražen če je narod, tem večje število strokovnih šol poseduje. Pri nas je pa stvar bolj žalostna. Naši stari gospodarji so vedno več ali manj šolam nasprotovali v svojo lastno škodo.

nedolžnih otrok in Tvojega neskončnega usmiljenja . . .“

Globoko mu je klonila siva glava na prsi, usehle ustnice so šepetale vročo molitev, preko velih lic pa so mu polzele solze . . .

„No, oče Sulpicij! Stopite, stopite v utico, tu bo prevroč.“ Plaho je vzdignil pater glavo ter se ponižno priklonil.

„Hu, kaka vročina“, je menil opat Ulrik in si obrisal potno čelo; ta ga je namreč ogovoril.

„Bog, se usmili ubogih ljudi in tega polja, z ljubeznijo in trudom obdelanega!“

„Solnce, ki naj bi budilo življenje, ga uničuje, in ljudje, ki bi nas morali pustiti v miru in nas ščititi, nas preganjajo!“

Težka skrb se je brala na obrazu obema, molče sta odšla proti koncu vrta, proti majhni lopi. Krog in krog so povešale cvetice trudne in vele glavice, in listje, ki je okoli in okoli ovijalo utico in jo skrivalo pred žarečim solncem, je ve-

nelo, se zvijalo in rumenelo. Vsa trudna in žalostna sta se vsedla na nizke klo-pice. Pa tudi zrak v utici je bil soparen kakor v razgreti peči. Molče sta sedela. Stari pater si je podprl glavo, in njegove oči so begale po vrtu; tudi opat je uprl svoj pogled nekam v daljavo. Po dolgem molku pravi p. Sulpicij s tresočim glasom:

„Kaj, če preženejo tudi nas?“

Pogledal je s solznimi očmi opata in tudi temu je zdrknila solza po bledem licu.

Tedaj zaškriplje veliki zvon, zapoje in poldanska himna brni proseče čez razbeljeno ozračje, kakor da brani žitno polje pred vedno strupenejšimi poljubi nezno-snega julijskega solnca.

Minila sta dva dni, odkar sta govorila opat in stari pater na vrtu. Kakor da je uslišalo nebo prošnjo sivolasega patra, se je pooblačilo in na suho, izžeto zemljo so začele padati velike, oživljajoče kaplje. Pa že je postalo nebu žal za komaj izkazano milost in sklenilo je še straš-

Le s težavo so se poprijeli ene ali druge prepotrebne novotarije, ker si ni znal vrednost istih razložiti. Kmetijsko šolstvo pa tudi ni imelo pri nas vedno istega uspeha, kakor bi bilo želeti, ker se je mnogokrat poslalo na kmetijsko šolo manj brihtnega sina, a nadarjenega in močnejšega si je pa gospodar doma za delo obdržal. Nadaljni vzrok neuspehov je pa ta, da mladi kmečki sinovi niso smeli svojih na šoli pridobljenih izkušenj na domačem posestvu vsled nazadnjaškega mišljenja očetov poskusiti. Starokopitno in negospodarsko kmetovanje jim je potem vzelo veselje do svojega poklica in marsikateri mladenič, ki bi bil postal izvrsten gospodar, je zapustil svojo domačijo. Upajmo, da je vojna vse izmodrila in da se bo pri nas boljši čas začel v tem oziru. Stroški šolanja so na kmetijskih šolah v primeri s stroški na drugih zavodih malenkostni in se stotero vračajo. Na mnogoštevilnih shodih v minulem času je naš slovenski kmet zahteval mnogo strokovnih šol. Slovenci imamo dosedaj štiri: dve na Grmu pri Novem mestu, eno v Št. Jurju na Štajerskem in eno v Mariboru. Letos se povsod začne z rednim podukom v jeseni. Sedaj naj pokažejo gospodarji pravo razumevanje za strokovni napredek, pokažejo naj, da so prišli do spoznanja, da leži v strokovni izobrazbi moč in bodočnost našega kmetijstva. Letos se bo videlo, če je res potreba po novih šolah, če je naš posestnik spoznal potrebo poduka, če je naš kmet napredoval ali zaostal.

Zakaj imajo drugi stanovi tako moč in oblast nad kmeti? Zato, ker imajo večjo duševno in strokovno izobrazbo. Obrtniki imajo svoje meščanske in obrtne šole, istotako trgovci, uradniki se mučijo in učijo včasih tudi 20 let; a naš kmet še ljudske šole vedno ne upošteva! Potem se pa čudi in toži, da nima svojih zastopnikov, da ga vodijo in izkoriščajo trgovci, obrtniki, advokatje in drugi stanovi. Surova sila, telesna moč sama ne zadostuje, treba je duševne olike in strokovne izobrazbe, da si gospodarji priborimo v državi ono mesto, katero nam gre! Kar še sami nimamo, privoščimo svojim sinovom. Dokler bodemo nasprotovali strokovni izobrazbi v svoji trmoglavosti, tako dolgo ni misliti na gospodarski razvoj našega kmetijstva, tako dolgo ni upati na uspešno kmetijsko strokovno organizacijo!

Ing. Vedernjak.

Gospodarstvo.

Novomeška čebelarska podružnica. Na občnem zboru novomeške čebelarske podružnice, ki se je vršil dne 10. t. m., je bil izvoljen načelnikom g. Anton Lapajne, p. upravitelj na kmetijski šoli na Grmu; njegovim namestnikom g. Viljem Gebauer, nadučitelj v Šmihelu pri Novem mestu. Odbornikom so bili izvoljeni: Anton Glo-

nejše uničenje. Kakor da so se zarotili vsi zli duhovi proti bednemu človeštvu, so se jeli kopiciti na nebu temnosivi oblaki, in preko polja je zavel oster, sunkovit veter. Goreči prst božji je švignil od neba do tal, kakor bi hotel podpisati smrtno obsodbo vsemu, kar živi. Silen grom je pretresal nebo in zemljo, kakor da sam Jehova v blisku in gromu govori sodbo nad grešnim svetom. In med težke vodene kaplje se je primešalo debelo ledeno zrnje — toča.

Še in še se je bliskalo in grmelo, še in še je pisal ognjeni prst božji, še se je srdilo nebo, na zemljo pa se je usipal sam led ter končal še tiste žalostne ostanke šesttedenske suše — — —

Polagoma je odnehavala jeza božja, oblaki so se dvignili čez Gorjance, in le še v dalji je zamolklo bobnelo —

Stari betežni p. Sulpicij je odhitel na vrt. Ko pa je zagledal strašno razdejanje, ko je videl, da je uničeno vse, čisto vse, je zaječal in se zgrudil na tla. Skoro nezavestnega so odnesli v samostan.

beynik, posestnik v Bršljinu, Fr. Medved, posestnik v Ločni, Fr. Udovič, posestnik v Regeški vasi, Fr. Banič, delovodja kmetijske podružnice v Novem mestu, in M. Jakše, posestnik na Škrjančem. Pri tem se opozarjajo člani čebelarske podružnice in drugi čebelarji novomeške okolice, naj do 31. avgusta t. l. naročijo pri načelstvu (na Grmu) sladkor za jesensko pitanje čebel. Načelstvo.

Vabilo k občnemu zboru živinorejske zadruga za novomeško okolico, ki se vrši v torek, dne 9. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v pisarni kmetijske šole na Grmu. Vspored: 1) Poročilo o delovanju živinorejske zadruga med vojno. — 2) Razgovor o živinoreji in živinorejski zavarovalnici (poročila Fr. Malasek) — 3) Razgovor zaradi razstave plemenske goveje živine. — 4) Volitev načelstva in novega odbora. — 5) Nasveti. Načelstvo.

Bencin in mineralna olja. V kratkem dospe iz Poljske drugi transport bencina in drugih mineralnih olj. Reflektanti naj javijo pismeno svoje potrebščine odseku za prehrano v Ljubljani najkasneje do 31. avgusta t. l.

Trgovska šola v Novem mestu dovoljena.

Poverjeništvu za uk in bogočastje v Ljubljani je s svojim zelo laskavim odlokom z dne 18. avgusta 1919 gremiju trgovcev za Novo mesto in novomeški politični okraj dovolilo ustanovitev mešane dvorazredne trgovske šole v Novem mestu pričenši takoj z novim šolskim letom 1919/20.

Letos s 1. oktobrom se otvorita pripravljalni razred in I. letnik.

V pripravljalni razred se bodo sprejeli učenci in učenke brez vsake skušnje, ki so spolnili 13. leto ali ga bodo spolnili saj do 31. decembra t. l. ter imajo ugodno spričevalo dovršene ljudske šole.

V I. letnik se bodo sprejeli brez vsake skušnje učenci in učenke, ki so saj z zadostnim uspehom dokončali četrti razred kake srednje šole ali popolno meščansko šolo in so stari 14 let, ali bodo isto spolnili do 31. decembra t. l. — V I. letnik se sprejmejo tudi učenci in učenke, ki še niso popolnoma absolvirali spodnje srednje ali meščanske šole, pa so že stari 14 let; toda le-ti imajo uspešno prestatni sprejemni izpit.

Sprejemni izpit obstoji iz slovenskega in nemškega jezika, računstva, geometrije, prirodopisja, zemljepisja in prirodoslovja. Pri skušnji se zahteva toliko znanja iz imenovanih predmetov, kolikor si ga pridobé učenci v pripravljalnem razredu.

V II. letnik, ki se odpre še-le prihodnje šolsko leto, se bodo sprejeli učenci in učenke, ki bodo izvršili saj z zadovoljnim uspehom I. letnik.

Vpisnina v pripravljalni tečaj, kakor tudi v I. letnik, znaša 20 kron.

Šolnina je mesečno 30 kron za osebo in se mora plačati vedno za mesec naprej. Z ozirom na velike stroške za vzdrževanje šole, ki jih mora kriti po večini trgovski gremij sam, šolnina gotovo ni pretirana za takšno strokovno šolo v današnjih razmerah.

Na večkratna vprašanja odgovarjamo, da morajo stariši ali varuhi sami preskrbeti stanovanje in hrano za svojega otroka. Gremij nikakor ne more prevzeti takšnih preskrbovanj.

Ker se pričakuje, da se bo oglasilo za sprejem nadpotrebno število učencev, priporočamo, da vsi oni, ki imajo spričevala deponirana pri gremiju ali v knjigarni g. Urb. Horvata, čimprej osebno prigrasijo svoj vstop v trgovsko šolo, vsekako pa do 10. septembra t. l., oziroma, da vzamejo spričevala zopet nazaj, če so se iz enega ali drugega vzroka premislili to šolo obiskovati.

Če želi kedo kakšnih pojasnil, jih dobi pri trgovskem gremiju v Novem mestu pri načelniku g. Karolu Barboriču ali pa pri tajniku, knjigarju g. Urb. Horvatu.

